

Lohse, G. A., 1979: 34. Familie Elateridae. – Pp. 103-186 i H. Freude, K. W. Harde & G. A. Lohse (eds): *Die Käfer Mitteleuropas* 6.
Martin, O., 1989: Smældere (Coleoptera, Elateridae) fra gammel løvskov i Danmark. – *Entomologiske Meddelelser* 57: 1-107.
Mendel, H., 1990: The status of *Ampedus pomonae* (Stephens), *A. praeustus* (F.) and *A. quercicola* (du Buysson) (Coleoptera: Elateridae) in the

British isles. – *Entomologist's Gazette* 41: 23-30.
Schimmel, R., 1983: Eine neue Varietät des *Ampedus quercicola* (Buyss.). – *Mitteilungen des internationalen entomologischen Vereins e.V. Frankfurt a. M.* 8: 18-19.
Sieg, J. & Zeising, M. (in press).
Ødum, S., 1968: Udbredelse af træer og buske i Danmark. – *Botanisk Tidsskrift* 64: 1-118.

Mindre meddelelse

Pragtbilleren *Agrilus betuleti* (Ratzeburg, 1837) (Coleoptera, Buprestidae) fundet i Danmark.

Den 24. maj 1991 fandtes en *Agrilus* i Teglstrup Hegn i det nordøstligste Sjælland siddende på et birkeblad i et tørvemoseområde med tæt opvækst af små birketræer. Eksemplaret lignede mest en lille *angustulus* (Ill.), og blev også kun indsamlet p.g.a. den tidlige fangst dato; *Agrilus*-arterne findes her i landet overvejende fremme i juni-juli.

Først ved præparationen nogle uger senere blev det indsamlede eksemplar bestemt til *betuleti*, som hidtil ikke var kendt fra Danmark. Bestemmelsen er ikke vanskelig, da Victor Hansen i »Danmarks Fauna« (Smældere og Pragtbiller) omtaler arten, som han anså som forventelig her i landet, idet den både er kendt fra Sverige (bl.a. Skåne) og fra Nordtyskland.

Arten er let at skelne fra vore andre *Agrilus*-arter, især på sin ringe størrelse (4-6 mm), sin konstant ensartede, mørkt olivengrønne overside og nærmest sorte underside, samt på vingedækkernes jævnt afrundede spidser, som i modsætning til de øvrige danske *Agrilus*-arter kun er forsynet med yderst små tænder. Desuden har hoved og pronotum en fin mikroskulptur, som giver en mat silkeglans.

Ved senere besøg på lokaliteten genfandtes arten flere steder i skoven, hvor der er birkeopvækst på tørvejord. Fra 21.6. til 23.7. indsamlede vi således adskillige eksemplarer, og de fleste sås den 29.6. Samtlige biller fandtes på birk, og visse steder – bl.a. ved Sortesø – optrådte arten ret talrigt (snesevis). Netop her er der særdeles gode ynglemuligheder, da en del af de små birketræer de seneste år er skåret ned og nu ligger tilbage som døde grene og stammer, der må formodes at være udklækningssteder for arten. R. Baranowski har i Sverige (Uppland) fundet arten ynglende i en veltet, eksponeret birk, hvor larver fandtes i den udgåede stamme, som var 3-5 cm tyk. Gangsystemerne er længdegående og anlagt mellem den tynde bark og veddet. Gangen er ca. 2 mm bred, flere cm lang, bøjer ofte af for at gå i modsat retning, og afsluttes i et i splinten dannet puppekammer på ca. 8 × 1,5 mm.

Nordeparten pragtbiller er for nylig behandlet af S. Bilý i *Fauna ent. scand.* 22 (The Buprestidae of Fennoscandia and Denmark), og ifølge dette værk er *Agrilus betuleti betuleti*, hvilken underart også de danske eksemplarer tilhører, ret udbredt i Europa fra det sydlige Sverige i nord til det nordlige Italien i syd, og den er tilsyneladende overalt knyttet til birk.

Senere har det vist sig, at pragtbilleren også er fundet et andet sted i Nordøstsjælland, Smørmosen ved Bagsværd, hvor et eksemplar indsamledes fra birk i mosens sydøstlige del den 8.6.1991 (Stig Andersen leg., Zool. Mus. coll.). Denne lokalitet ligner i mange henseender tørvemoseerne i Teglstrup Hegn. Begge steder lever bl.a. den røde smælder, *Ampedus pomonae* (Steph.), en indikatorart for tørvemose med birk på eksponerede steder, en biotopstype, som tilsyneladende også passer den varmeelskende *Agrilus betuleti*.

Teglstrup Hegn er i øvrigt kun lidt undersøgt, hvad billefaunaen angår. Men vi kan nævne, at vi i 1991 i de områder, hvor *betuleti* forekom, også fandt pragtbillerne *Agrilus viridis* (L.) (på pil) og *Chrysobothris affinis* (F.) (på bøg). Af andre markante biller sås bladbillen *Luperus longicornis* (F.) (i tusindvis på birk), enkelte eksemplarer af bladrolleren *Byctiscus betulae* (L.) (på birk), talrige eksemplarer af smældereren *Ampedus balteatus* (L.) sammen med enkelte *A. nigrinus* (Hbst.) (på birk). Af faunistisk interesse er der desuden grund til at nævne, at blodbilleren *Dictyoptera nigrorubra* (Deg.) fandtes i flere eksemplarer på vegetationen flere steder i skoven. Arten er i Danmark hidtil kun fundet et par steder i Jylland; dens larve lever i rødmuldede stubbe og stammer af løv- og nåletræ. Endelig fandtes et større antal *Hylis olexai* (Palm) (Eucnemidae) i bøg; denne art er i forvejen kun kendt fra to nordsjællandske lokaliteter.

De nævnte biller er alle typiske skandinaviske skovarter, og det kunne tyde på, at der i Teglstrup Hegn endnu er bevaret velegnede levesteder for dette faunaelement, som ellers kun er kendt fra få andre danske lokaliteter.

Ole Martin, Zoologisk Museum, Universitetsparken 15, 2100 Ø, og Sigurd Munch, Sortemosevej 25, 2730 Herlev.